

SPIS TREŚCI

<i>Janusz Mucha i Klaus Müller, Ralfa Dahrendorfa konfliktowa wizja społeczeństwa. Wprowadzenie do Klas i konfliktu klasowego w społeczeństwie przemysłowym</i>	IX
<i>Leszek Porębski i Łukasz Krzyżowski, Ralfa Dahrendorfa potyczki ze współczesnością</i>	XXXV
Słowo od tłumaczki	LI

Przedmowa do wydania pierwszego (niemieckiego)	5
Przedmowa do wydania poprawionego (angielskiego)	9

CZĘŚĆ PIERWSZA

DOKTRYNA MARKSA W ŚWIETLE PRZEMIAN HISTORYCZNYCH I ANALIZ SOCJOLOGICZNYCH

Rozdział 1. Model społeczeństwa klasowego według Karola Marksa	15
Społeczna etymologia pojęcia klasy	15
Skutki industrializacji	16
Marksovska teoria klas	19
Problem	20
Dwa błędne podejścia	21
Własność i władza ekonomiczna	22
Stosunki produkcji, sytuacja klasowa i władza polityczna	23
Interesy klasowe	24
Organizacja klas i walka klas	26
Społeczeństwo bezklasowe	27
Elementy socjologiczne w marksovskiej teorii klas	28
Elementy filozoficzne w marksovskiej teorii klas	35
Marksovski obraz kapitalistycznego społeczeństwa klasowego	39

Rozdział 2. Zmiany w strukturze społeczeństw przemysłowych od czasów Marksa	42
Kapitalizm a społeczeństwo przemysłowe	42
Posiadanie i kontrola, czyli dekompozycja świata kapitału	46

Kwalifikacje i rozwarstwienie, czyli dekompozycja świata pracy	52
„Nowa klasa średnia”	55
Ruchliwość społeczna	60
Równość w teorii i praktyce	63
Instytucjonalizacja konfliktu klasowego	66
Kapitalizm i zarazem społeczeństwo przemysłowe	68

Rozdział 3. Niektóre najnowsze teorie konfliktu klasowego we współczesnych społeczeństwach

Obalenie teorii nie wystarcza	73
Rozmycie pojęcia klasy	75
To, co zgodne i niezgodne z linią partii (Vasily Nemchinov, Milovan Djilas)	77
Kapitalizm, socjalizm i klasy społeczne (Joseph Schumpeter)	83
Rewolucja menedżerów i urzędników (James Burnham, Fritz Croner)	85
Spółczeństwo klasowe bez konfliktu klasowego (Karl Renner)	90
Tygiel społeczeństwa klasowego (Theodor Geiger)	94
Obywatelstwo, równość i klasa społeczna (Thomas Humphrey Marshall, Helmut Schelsky)	97
Nowe społeczeństwo (Peter Drucker, Elton Mayo)	104
Nierozwiązane problemy	108

Rozdział 4. Socjologiczna krytyka Marksa

Socjologia i twórczość Marksa	110
Struktura społeczna i zmiana społeczna: poparcie koncepcji Marksa	112
Zmiana społeczna i konflikt klasowy (i): poparcie koncepcji Marksa	116
Zmiana społeczna i konflikt klasowy (ii): odrzucenie koncepcji Marksa	118
Konflikt klasowy i rewolucja: odrzucenie koncepcji Marksa	121
Klasy społeczne i konflikt klasowy: odrzucenie koncepcji Marksa	124
Własność i klasa społeczna: odrzucenie koncepcji Marksa	126
Przemysł i społeczeństwo: odrzucenie koncepcji Marksa	130
Role społeczne i ich personel: uzupełnienie koncepcji Marksa	132
Pojęcie i teoria klas	137

CZĘŚĆ DRUGA

W STRONĘ SOCJOLOGICZNEJ TEORII KONFLIKTU W SPOŁECZEŃSTWIE PRZEMYSŁOWYM

Rozdział 5. Struktura społeczna, interesy grupowe i grupy konfliktowe	143
Integracja i wartości a przymus i interesy: dwa oblicza społeczeństwa	143
Władza i zwierzchnictwo	149
Interesy ukryte i jawne	157
Quasi-grupy i grupy interesu (i): teoretyczne uwarunkowania tworzenia się grup konfliktowych	161
Quasi-grupy i grupy interesu (ii): empiryczne uwarunkowania tworzenia się grup konfliktowych	164

Kilka słów na temat psychologii grup konfliktowych	169
„Elity” i „klasy rządzące”	173
„Masy” i „klasy uciskane”	177
Klasy czy grupy konfliktowe?	179

Rozdział 6. Grupy konfliktowe, konflikty między grupami i zmiana społeczna	183
„Funkcje” konfliktu społecznego	183
Natężenie i gwałtowność: różnicowanie konfliktu klasowego	187
Pluralizm a nakładanie się: konteksty i rodzaje konfliktów	189
Pluralizm a nakładanie się: zwierzchnictwo oraz podział nagród i udogodnień	191
Ruchliwość a brak ruchliwości: społeczeństwo „bezklasowe”	193
Regulacja konfliktu klasowego	197
Konflikt między grupami a zmiany strukturalne	204
Teoria klas społecznych i konfliktu klasowego	208

Rozdział 7. Klasy w społeczeństwie postkapitalistycznym (I): konflikt przemysłowy	212
Społeczeństwo kapitalistyczne w świetle teorii konfliktu między grupami	212
Czy nadal mamy społeczeństwo klasowe?	216
Struktura zwierzchnictwa w przedsiębiorstwie przemysłowym	218
Demokracja przemysłowa	225
Instytucjonalne odizolowanie przemysłu i konfliktu w sferze przemysłu	234
Empiryczne następstwa teorii instytucjonalnego odizolowania konfliktu „przemysłowego”	238
Konflikt przemysłowy: trendy i trendy przeciwne	242

Rozdział 8. Klasy w społeczeństwie postkapitalistycznym (II): konflikt w sferze polityki	245
Jak ludzie postrzegają społeczeństwo	245
Struktura zwierzchnictwa w państwie politycznym	253
Role biurokratyczne i zwierzchnictwo polityczne	258
Klasa rządząca	263
Demokracja polityczna	268
Społeczeństwa totalitarne a społeczeństwa wolne	273

Bibliografia	279
Indeks rzeczowy	295
Indeks autorów	299